

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**МІЖРЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕРЕПІДГОТОВКИ
ЗВІЛЬНЕНИХ У ЗАПАС ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ
М. КРИВОГО РОГУ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДОСЯГНЕНЬ У МІЖРЕГІОНАЛЬНОМУ
ЦЕНТРІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕРЕПІДГОТОВКИ ЗВІЛЬНЕНИХ У ЗАПАС
ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ М. КРИВОГО РОГУ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ
ОБЛАСТІ**

Розглянуто, схвалено та затверджено
Педагогічною радою Міжрегіонального центру
професійної перепідготовки звільнених у запас
військовослужбовців
Протокол № 1 від 29 серпня 2023р.

Голова педагогічної ради, директор

 Володимир БАЛАКІН

«29» серпня 2023р.

Введено в дію з 01.09.2023р.
наказом директора МЦППВ
від 01.09.2023р. №87

Кривий Ріг

2023

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти у Міжрегіональному центрі професійної перепідготовки звільнених у запас військовослужбовців м. Кривого Рогу Дніпропетровської області (далі – Положення) базується на Конституції України, законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», , нормативних наказах Міністерства освіти і науки України, Статуті Міжрегіональному центрі професійної перепідготовки звільнених у запас військовослужбовців м. Кривого Рогу Дніпропетровської області (МЦППВ) та інших документів, що регламентують організацію освітнього процесу.

1.2 Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку у процесі навчання для визначення відповідності рівня набутих здобувачами освіти знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів з профільної середньої та фахової передвищої освіти і забезпечення своєчасного коригування навчального процесу.

Контроль знань, умінь та навичок здійснюється з освітніх компонентів загальноосвітньої і фахової підготовки.

1.3 Дане Положення спрямоване на реалізацію таких завдань:

- забезпечення дотримання принципів об'єктивного оцінювання та подолання елементів суб'єктивізму;

- підвищення мотивації здобувачів фахової передвищої освіти до систематичного засвоєння програмного матеріалу та активної роботи впродовж усього періоду навчання, переорієнтації їхніх цілей з отримання позитивної оцінки на формування стійких знань, умінь та навичок;

- систематизацію знань та їх активне засвоєння;

- дотримання принципів академічної доброчесності;

- не допущення розбіжностей між контрольними завданнями та змістом силабусів з освітніх компонентів;

- забезпечення відкритості контролю ознайомлення здобувачів фахової передвищої освіти перед вивченням освітнього компоненту з освітньо-професійною програмою, формами контрольних заходів і критеріями оцінювання знань, умінь та навичок;

- створення належних умов вивчення програмного матеріалу й підготовки до контрольних заходів;

- розширення можливостей для всебічного розкриття здібностей здобувачів фахової передвищої освіти, розвитку їх творчого мислення та підвищення ефективності освітньої діяльності педагогічних працівників МЦППВ.

1.4 Положення визначає основні принципи поточного і підсумкового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів усіх форм навчання та рамкові умови їх реалізації.

2 ВИДИ КОНТРОЛЮ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

2.1 Для оцінювання, діагностики результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти в МЦППВ проводяться контрольні заходи, які включають поточний та підсумковий контроль.

2.2 Поточний контроль здійснюється під час лекцій, проведення практичних, лабораторних та семінарських занять, самостійної роботи, практичної підготовки і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача освіти до виконання конкретного виду освітньої діяльності.

2.3 Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньо-професійному рівні або на окремих його завершених етапах за національною шкалою.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувачів фахової передвищої освіти.

2.4 Семестровий контроль проводиться у формі екзамену або диференційованого заліку, визначених навчальним планом, у терміни, передбачені графіком освітнього процесу.

Семестровий екзамен – форма підсумкового контролю засвоєння здобувачем освіти теоретичного та практичного матеріалу з певного освітнього компоненту (навчальної дисципліни) за семестр, що проводиться як контрольний захід. Присутність здобувача освіти обов'язкова.

Семестровий залік – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з певного освітнього компоненту (навчальної дисципліни, практики тощо) виключно на підставі результатів виконаних індивідуальних завдань (розрахункових, графічних та ін.) або виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях. Семестровий залік не передбачає обов'язкову присутність здобувача освіти.

2.5 Атестація здобувачів фахової передвищої освіти проводиться у формі кваліфікаційного іспиту, спрямованого на перевірку досягнень результатів навчання, визначених стандартом зі спеціальності та певної освітньо-професійної програми, або захисту дипломного проєкту.

2.6 Реалізація основних завдань контролю знань здобувачів освіти досягається системними підходами до оцінювання чітко вимірюваних результатів навчання, комплексністю застосування різних видів контролю та формуванням очікуваних компетентностей.

3 ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

3.1 Компетентність як інтегрований результат освітньої діяльності здобувачів освіти формується на основі опанування змісту фахової передвищої освіти.

Виявити рівень такого опанування покликане оцінюванням.

Оцінювання - це процес встановлення рівня навчальних досягнень

здобувача освіти в оволодінні змістом освітнього компоненту, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Об'єктом оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти є знання, вміння та навички, досвід їх творчої діяльності, досвід емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

3.2 При оцінюванні навчальних досягнень здобувачів освіти мають ураховуватися:

- характеристика відповіді здобувача освіти: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість загальних умінь і навичок та фахових компетентностей;
- рівень володіння розумовими операціями: уміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (уміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

3.3 Критерії оцінювання з кожного освітнього компоненту, за всіма видами робіт, наведені у робочих програмах освітніх компонентів.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою навчальною програмою освітнього компоненту (дисципліни, практики тощо);
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Орієнтовні критерії оцінювання знань, вмінь, компетентностей здобувачів освіти з дисциплін фахової підготовки під час поточного контролю наведені у додатку А.

Орієнтовні критерії оцінювання екзаменів (заліків) наведені у додатку Б.

Орієнтовні критерії оцінювання практики наведені у додатку В.

Орієнтовні критерії оцінювання курсових робіт (проектів) здобувачів освіти наведені у додатку Г.

Орієнтовні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти за результатами відповідей під час комплексного кваліфікаційного іспиту наведені у додатку Д.

Орієнтовні критерії оцінювання випускних кваліфікаційних робіт здобувачів освіти (захист дипломних проектів) наведені у додатку Е.

3.4 Названі вище орієнтири покладено в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень здобувачів освіти: початкового, середнього, достатнього, високого.

Вони визначаються за такими характеристиками:

Перший рівень – *початковий*. Відповідь здобувача освіти фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий рівень – *середній*. Здобувач освіти відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень – *достатній*. Здобувач освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь здобувача освіти правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень.

Четвертий рівень – *високий*. Знання здобувача освіти є глибокими, міцними, системними; здобувач освіти вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Відповідність результатів навчання за різними шкалами і критерії оцінювання наведені у додатку Ж.

Відповідність підсумкових оцінок за національною шкалою оцінкам у балах за 12-бальною шкалою наведені у таблиці 1.

Таблиця 1

Відповідність підсумкових оцінок за національною шкалою оцінкам у балах за 12-бальною шкалою

Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах
ВИСОКИЙ	10-12
ДОСТАТНІЙ	7-9
СЕРЕДНІЙ	4-6
ПОЧАТКОВИЙ	1-3

4 ОРГАНІЗАЦІЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ФПО

4.1 Мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та здобувачами освіти під час освітньої діяльності, забезпечення управління навчальною мотивацією здобувачів.

4.2 Поточний контроль може проводитись викладачами на всіх видах навчальних занять, в т. ч. під час організації освітнього процесу з використанням дистанційних технологій. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня засвоєння матеріалу освітнього компоненту та підготовка здобувачів освіти до виконання конкретної роботи, набуття відповідних компетентностей з певної освітньо-професійної програми.

4.3 Перелік компетентностей, які формуються в результаті вивчення конкретного освітнього компоненту, форми проведення поточного контролю, наводяться у робочій програмі та силабусів з даного освітнього компоненту.

На початку вивчення освітнього компоненту (дисципліни, практики, курсової роботи (проекту) тощо) викладач МЦППВ повідомляє здобувачів денної форми здобуття освіти про наявність робочої навчальної програми і силабусу (в тому числі, в електронному варіанті), про форми проведення поточного контролю та критерії їх оцінювання, а також доводить до відома здобувачів програмні вимоги з освітнього компоненту.

4.4 Об'єктом поточного оцінювання є знання та уміння з окремих складових освітнього компоненту:

- матеріалу, викладеного на лекціях;
- питань, розглянутих та обговорених на семінарських/ опрацьованих на практичних (лабораторних) заняттях;
- матеріалу, опрацьованого здобувачем освіти самостійно, в т. ч. на навчальних платформах під час дистанційного навчання.

4.5 Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, виступів здобувачів освіти при обговоренні питань на семінарських заняттях, комп'ютерного тестування, звітів з практики тощо, в т. ч. з використанням дистанційних технологій.

4.6 Під час встановлення рівня навчальних досягнень здобувачів освіти поточне оцінювання здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання знань і практичних навичок за виконання контрольних/модульних робіт, за роботу на лекціях, семінарських, практичних/лабораторних заняттях, самостійне опрацювання матеріалу, підготовку рефератів та інших завдань, передбачених робочою програмою і силабусом освітнього компоненту.

4.7 Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, студентських гуртків, підготовці публікацій, а також були учасниками олімпіад, конкурсів тощо можуть присуджуватися додаткові бали/оцінки.

4.8 Засвоєння програмного матеріалу із загальноосвітніх предметів перевіряється під час поточного контролю і тематичного оцінювання.

4.9 Тематичне оцінювання - це визначення навчальних досягнень здобувачів освіти з певної теми (частини теми, блоку тем) або з певного виду навчальної діяльності на основі вимог навчальної програми та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів з того чи іншого предмету.

Здійснюється тематичне оцінювання для визначення повноти знань здобувачів освіти.

Тематичне оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги до найсуттєвішого.

4.10 Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування здобувачами освіти матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності здобувачів.

Обсяг матеріалу для тематичного оцінювання визначається викладачем.

Етапи поточного контролю знань, що визначає викладач, можуть бути: усне та письмове опитування, практичні заняття, контрольні роботи, домашні роботи, реферати, тестовий контроль тощо.

Проводять тематичний контроль у кінці вивчення теми (блоку тем).

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюють за 12-бальною шкалою згідно з критеріями оцінювання.

4.11 Результати поточного оцінювання навчальних досягнень фіксуються викладачами в журналах обліку роботи груп відповідно до чинного порядку.

При організації освітнього процесу з використанням дистанційних технологій можуть бути передбачені інші способи фіксації, рекомендовані Міністерством освіти і науки України.

4.12 Здобувач освіти, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у поточному контролі, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання.

4.13 Здобувачі освіти зобов'язані до екзамену (заліку) відпрацювати всі пропущені семінарські, практичні чи лабораторні заняття з певного освітнього компоненту.

4.14 Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією при проведенні диференційованого заліку і враховуються викладачем при визначенні підсумкової оцінки з освітнього компоненту.

5 ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ

5.1 Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувачів фахової передвищої освіти.

5.2 Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену або заліку з конкретного освітнього компоненту (навчальної дисципліни, предмету, практики, курсового проєкту/роботи тощо) в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою освітнього компоненту в терміни,

встановлені навчальним планом.

Перелік екзаменів та заліків семестрового контролю визначається навчальним планом з освітньо-професійної програми.

5.3 Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю (семестрового екзамену, заліку) з конкретного освітнього компоненту, якщо він виконав всі види робіт, передбачені навчальним планом на семестр з цього освітнього компоненту (навчальної дисципліни, практики тощо).

5.4 Для проведення семестрового контролю використовуються різні форми (усна, письмова, комбінована, тестування з використанням комп'ютерних мультимедійних технологій).

5.5 Можливо поєднання різних форм контролю. Форма проведення семестрового контролю зазначається у робочій програмі освітнього компоненту.

5.6 Перелік екзаменаційних/залікових питань, зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань) та критерії оцінювання обговорюються та ухвалюються рішенням відповідної методичної (циклової) комісії.

Перелік екзаменаційних/залікових питань, критерії їх оцінювання включаються до робочої програми освітнього компоненту.

5.7 Якщо здобувач освіти не допущений до семестрового контролю з конкретного освітнього компоненту, викладач в екзаменаційно-заліковій відомості робить запис «не допущений».

Недопущення здобувача освіти до семестрового контролю з певного освітнього компоненту (навчальної дисципліни) не може бути причиною недопуску його до контролю з інших освітніх компонентів (дисциплін).

5.8 *Організація та проведення семестрового екзамену*

5.8.1 Екзамени складаються здобувачами освіти в період екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом.

5.8.2 Екзамени проводяться згідно з розкладом, який доводиться до відома викладачів і здобувачів освіти не пізніше, як за місяць до початку сесії.

5.8.3 На екзамен виносяться вузлові питання, типові і комплексні задачі, завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх при вирішенні практичних завдань.

5.8.4 Екзаменаційні білети (контрольні завдання – КЗ) повинні повністю охоплювати робочу програму освітнього компоненту (дисципліни або її частину, яка виноситься на семестровий контроль), та забезпечувати перевірку всіх знань, навичок і умінь відповідного рівня, що передбачені програмою.

Кількість екзаменаційних білетів для усного екзамену повинна перевищувати кількість здобувачів освіти у навчальній групі не менше, ніж на п'ять.

Кількість варіантів контрольних завдань (для письмового контролю) повинна забезпечити самостійність виконання завдання кожним здобувачем освіти.

5.8.5 Екзаменаційні білети (КЗ) мають відповідати таким вимогам:

кожне питання бажано розпочинати словами: *обґрунтувати...*, *проаналізувати...*, *дати оцінку...*, *довести...* тощо, щоб забезпечити перевірку

умінь здобувачів освіти використовувати набуті знання для вирішення практично спрямованих завдань;

складність білетів для усного екзамену повинна бути приблизно однаковою і дозволяти здобувачу освіти за час, відведений для відповіді (до 20 хв.), глибоко та повно розкрити зміст усіх питань;

складність та трудомісткість КЗ для письмового контролю повинні відповідати відведеному часу контролю (90 – 135 хвилин);

завдання не повинні вимагати докладних пояснень, складних розрахунків та креслень (рисуноків) і забезпечувати мінімум непродуктивних витрат часу на допоміжні операції, проміжні розрахунки та інше;

при формулюванні завдань (питань) необхідно використовувати відомі здобувачам програмні терміни, назви, позначення.

5.8.6 При проведенні семестрового контролю екзаменатор повинен мати таку документацію:

комплект екзаменаційних білетів (КЗ), затверджений заступником директора з навчальної роботи та підписаний головою методичної (циклової) комісії (із зазначенням номера протоколу та дати засідання методичної (циклової) комісії);

критерії оцінки рівня підготовки здобувачів освіти, погоджені на засіданні відповідної циклової комісії;

екзаменаційно-залікову відомість, підписану завідувачем відділенням (навчально-методичного кабінету).

5.8.7 Екзаменаційно-залікову відомість екзаменатор отримує в навчальній частині напередодні або в день проведення семестрового контролю.

Присутність на екзаменах (або заліках) сторонніх осіб без дозволу директора, не допускається.

5.8.8 Екзамени починаються о 8.00 або відповідно до часу, затвердженого графіком екзаменаційної сесії.

Практичні навички здобувачів освіти можуть перевірятися із застосуванням спеціального обладнання і технічних засобів.

5.8.9 Тривалість усного екзамену в академічній групі не повинна перевищувати 6 годин, а письмового – 3 години. Перебування здобувача освіти в приміщенні під час екзамену не повинно тривати більше 4 годин.

При проведенні усного екзамену в аудиторії одночасно може перебувати не більше 5(п'яти) здобувачів освіти, для підготовки до відповіді повинно надаватися не менше 30 хвилин.

У разі їх відсутності здобувач освіти повинен мати довідку з навчальної частини про їх втрату та документ, що засвідчує особу, в іншому разі здобувач освіти до екзамену не допускається.

5.8.10 При виявленні факту використання здобувачем освіти недозволених матеріалів викладач має право припинити складання ним екзамену і виставити незадовільну оцінку.

При порушенні здобувачем освіти встановлених правил внутрішнього розпорядку або етичних норм поведінки на екзамені викладач має право усунути його від складання екзамену з позначкою “усунений” в екзаменаційно-

заліковій відомості та зазначити причини у доповідній на ім'я директора.

Відмова здобувача освіти від відповіді на питання екзаменаційного білету атестується як незадовільна відповідь.

5.8.11 Екзаменатор повинен:

дотримуватись розкладу екзаменів (дата, час початку екзамену, аудиторія);
при відвідуванні екзамену будь-якою особою, крім директора, заступника директора з навчальної роботи та завідувача відділення (навчально-методичного кабінету), запропонувати їй отримати на це дозвіл;

проводити екзамен тільки за білетами (контрольними завданнями), що затверджені (для більш об'єктивної оцінки рівня підготовки здобувача освіти екзаменаторові надається право ставити додаткові питання в межах навчальної програми);

при усній формі екзамену оголошувати оцінку одразу після закінчення опитування здобувача освіти і проставляти її в екзаменаційно-залікову відомість та індивідуальний навчальний план/залікову книжку;

при письмовій формі екзамену оголошувати оцінку не пізніше наступного дня.

5.9 *Оформлення результатів семестрового контролю*

5.9.1 З освітнього компоненту (дисципліни), який вивчається впродовж двох і більше семестрів, семестровий контроль здійснюється кожен семестр у формі, передбаченій навчальним планом.

Загальна підсумкова оцінка з освітнього компоненту (дисципліни) проставляється за результатами середньоарифметичного семестрового оцінювання.

На екзамен з освітнього компоненту (дисципліни), яка вивчається впродовж 2-х і більше семестрів, виносяться ключові питання з усього курсу відповідної дисципліни.

5.9.2 Результати складання екзаменів і заліків для предметів за освітньою програмою профільної середньої освіти оцінюються за 12-бальною шкалою, для інтегрованих загальноосвітніх дисциплін та дисциплін освітньо- професійної програми оцінювання здійснюється за національною п'ятибальною шкалою.

5.9.3 Результати семестрового контролю вносяться викладачем в екзаменаційно- залікову відомість та індивідуальний навчальний план/ залікову книжку здобувача освіти, а також в журнал обліку роботи академічної групи.

Екзаменаційно-залікову відомість викладач повністю заповнює, підписує та здає особисто в навчальну частину у день проведення екзамену (заліку) або наступного дня.

5.9.4 Здобувачам освіти, які одержали під час сесії не більше двох незадовільних оцінок, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного семестру (протягом тижня після закінчення сесії).

Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, яка створюється завідувачем відділення. Оцінка комісії є остаточною.

5.9.5 Здобувачі освіти, які не з'явилися на екзамені чи заліки без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Якщо здобувач освіти був допущений до складання семестрового контролю, але не з'явився без поважної причини, то вважається, що він використав першу спробу скласти екзамен (залік) і має заборгованість. У екзаменаційно-залікових відомостях навпроти прізвища здобувача освіти викладач робить такий запис: «не з'явився».

5.9.6 У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою здобувача освіти чи викладача, заступником директора з навчальної роботи створюється комісія для приймання екзамену (заліку), до якої входять:

- завідувач відділення (навчально-методичного кабінету);
- голова циклової комісії, якій підпорядкований освітній компонент (навчальнадисципліна, практика, курсовий проект/робота тощо);
- представники адміністрації МЦППВ;
- представники профспілкового комітету від здобувачів освіти;
- представники студентського самоврядування.

5.9.7 Для перескладання екзаменів (заліків) навчальна частина оформлює додатково аркуш успішності.

Аркуші успішності для перескладання видаються здобувачам освіти тільки післязакінчення екзаменаційної сесії, а повертаються до навчальної частини викладачем.

У разі прийому екзаменів (заліків) комісією екзаменаційно-залікову відомість (аркуш успішності) підписують усі члени комісії.

5.9.8 Складання екзамену/заліку для підвищення позитивної оцінки з певної навчальної дисципліни (за винятком захисту курсових проєктів/робіт та практик) допускається не раніше ніж у наступному семестрі. За весь період навчання за певною ОПП перескладання допускається не більше, ніж з трьох дисциплін.

Дозвіл на це дає директор МЦППВ на підставі заяви здобувача освіти.

5.9.9 За наявності поважних причин (хвороба, сімейні обставини та ін.), що документально підтверджені, окремим здобувачам освіти може встановлюватись індивідуальний графік складання екзаменів (заліків) або ліквідації академічної заборгованості тривалістю не більше місяця з початку наступного навчального семестру.

Якщо цей термін є недостатнім для виконання індивідуального графіку, розглядається питання про надання йому академічної відпустки або повторного курсу навчання.

5.9.10 Здобувачі освіти, які мають на момент завершення сесії більше двох незадовільних оцінок, вважаються такими, що не виконали навчальний план і відраховуються з МЦППВ.

5.10 Атестація здобувачів фахової передвищої освіти є підсумковою формою контролю за освітньо-професійним ступенем «фаховий молодший бакалавр».

5.11 Атестацію здобувачів фахової передвищої освіти здійснюють Екзаменаційні комісії відповідно до Наказу про створення державної кваліфікаційної комісії МЦППВ.

6. Критерії оцінювання практики

6.1. Оцінку «відмінно» студент отримує в тому випадку, коли повністю виконав програму практики, поданий звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики. Основні положення звіту глибоко обґрунтовані, логічні. Висока старанність у виконанні, бездоганне оформлення. Захист звіту впевнений і аргументований.

6.2. Оцінка «добре» ставиться в тому випадку, коли студент повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам. Основні положення звіту достатньо обґрунтовані, але є незначне порушення послідовності. Достатня старанність у виконанні, правильне оформлення. Захист звіту аргументований, але з деякими неточностями в другорядному матеріалі, які студент сам виправляє.

6.3. Оцінка «задовільно» ставиться в тому випадку, коли студент повністю виконав програму практики, звіт відповідає вимогам програми практики, але має неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані, є порушення послідовності. Посередня старанність у виконанні, зовнішнє оформлення задовільне. Захист звіту із значними помилками, які студент виправляє сам або за допомогою викладача.

6.4. Оцінка «незадовільно» . Відсутня систематичність у роботі студента, який виконав програму практики(більше50%) звіт відповідає вимогам програми практики, але має значні неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані, мають порушення послідовності. Посередня старанність у виконанні, зовнішнє оформлення задовільне. Захист звіту з великими помилками і прогалинами, які студент не може виправити.

Заступник директора з НМР

Аліна КАРАВАЄВА

Заступник директора з НВР

Людмила ДАЦКО

Методист

Анастасія ОДІНЦОВА

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Орієнтовні критерії оцінювання знань, вмінь, компетентностей здобувачів освіти з навчальної дисципліни під час поточного контролю

Бали	Критерії оцінювання
ВИСОКИЙ	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.
ДОСТАТНИЙ	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях – неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.
СЕРЕДНИЙ	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки.
ПОЧАТКОВИЙ	Оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні припущені суттєві помилки.

Орієнтовні критерії оцінювання екзаменів (заліків)

Бали	Критерії оцінювання
ВИСОКИЙ	<p>Оцінка виставляється здобувачеві освіти, який:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повністю оволодів програмним матеріалом, точно й повно виконав практичні завдання; - виявив творчу самостійність, знання спеціальної і додаткової літератури, високу комунікативну культуру, уміння робити практичні висновки; - на семінарських, лабораторних, практичних заняттях показав достатній рівень розвитку умінь і навичок застосування знань.
ДОСТАТНИЙ	<p>Оцінка ставиться за тих же умов. Відмінність у знаннях здобувача освіти полягає в дещо обмеженому й звуженому прояві тих же якостей, які слугують критерієм відмінної оцінки – творча самостійність, знання літератури тощо. Але вже немає тієї свободи викладу матеріалу, як у першому випадку, можуть допускатися окремі помилки, що легко виправляються самим здобувачем освіти під час бесіди.</p>
СЕРЕДНИЙ	<p>Оцінка виставляється за неповне знання програми і виконання завдань. У цьому випадку здобувач освіти може також не виявити самостійності суджень. Відчувається, що він дещо просто «завчив», однак навчальний матеріал він загалом знає. Має певне уявлення про вимоги практики, може знайти нові приклади або умови застосування знань на практиці. Знає літературу, але, можливо, не всю і не може дати достатньої критичної оцінки. Володіє необхідними вміннями. Має можливі недоліки в аспекті комунікативної культури.</p>
ПОЧАТКОВИЙ	<p>Оцінка виставляється, якщо здобувач освіти не має повних знань. Завдання не виконані або виконані неправильно. Уміннями й навичками здобувач освіти не володіє. Навчальної літератури зовсім не знає.</p>

Орієнтовні критерії оцінювання
практики

Бали	Критерії оцінювання
ВИСОКИЙ	Оцінку здобувач освіти отримує в тому випадку, коли повністю виконав програму практики, поданий звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики. Основні положення звіту глибоко обґрунтовані, логічні. Висока старанність у виконанні, бездоганне оформлення. Захист звіту впевнений і аргументований.
ДОСТАТНІЙ	Оцінка ставиться в тому випадку, коли здобувач освіти повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам. Основні положення звіту достатньо обґрунтовані, але є незначне порушення послідовності. Достатня старанність у виконанні, правильне оформлення. Захист звіту аргументований, але з деякими неточностями в другорядному матеріалі, які здобувач освіти сам виправляє.
СЕРЕДНІЙ	Оцінка ставиться в тому випадку, коли здобувач освіти повністю виконав програму практики, звіт відповідає вимогам програми практики, але має неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані, є порушення послідовності. Посередня старанність у виконанні, зовнішнє оформлення задовільне. Захист звіту із значними помилками, які здобувач освіти виправляє сам або за допомогою викладача.
ПОЧАТКОВИЙ	Оцінка виставляється, якщо відсутня систематичність у роботі здобувача освіти, який виконав програму практики (більше 50%), звіт відповідає вимогам програми практики, але має значні неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані, мають порушення послідовності. Посередня старанність у виконанні, зовнішнє оформлення задовільне. Захист звіту з великими помилками і прогалинами, які здобувач освіти не може виправити.

Орієнтовні критерії оцінювання курсових робіт (проектів) здобувачів освіти

Бали	Критерії оцінювання
ВИСОКИЙ	Оцінка ставиться за курсову роботу (проект), котра має теоретичне і практичне значення, композиційну чіткість, у якій критично і творчо використано літературу з теми, зроблено якісний аналіз зібраного матеріалу, аргументовані висновки й узагальнення. Робота (проект) характеризується високим рівнем наукової, мовної і стилістичної культури, охайно і грамотно оформлена. При захисті курсової роботи (проекту) її автор виявив знання з проблеми дослідження, вільне володіння нормами літературної мови.
ДОСТАТНІЙ	Оцінка ставиться тоді, коли робота (проект) має позитивні якості, властиві курсовій роботі (проекту) з оцінкою «відмінно», але в ній допущені наукові, стилістичні, орфографічні, й пунктуаційні помилки, подано неповний список використаної літератури, некоректно використані окремі джерела.
СЕРЕДНІЙ	Оцінка ставиться тоді, коли тему розкрито, проаналізовано фактичний матеріал, але здобувач освіти не завжди виявляв самостійність, у роботі зустрічаються порушення системи викладу, немає композиційної чіткості.
ПОЧАТКОВИЙ	Оцінка ставиться тоді, коли тему не розкрито, поверхово проаналізовано фактичний матеріал, здобувач освіти не виявляв самостійність, у роботі є порушення системи викладу, немає композиційної чіткості. Здобувач освіти не володіє аналітико-синтетичними вміннями й навичками, не знає сучасних досягнень науки з теми дослідження.

Орієнтовні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти за результатами відповідей під час комплексного кваліфікаційного іспиту

Бали	Критерії оцінювання
ВИСОКИЙ	Здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальних дисциплін, основні положення першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем підготовки, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.
ДОСТАТНІЙ	Здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування щодо тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного.
СЕРЕДНІЙ	Здобувач освіти переважно опанував теоретичні знання навчальних дисциплін, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх з майбутньою діяльністю.
ПОЧАТКОВИЙ	Здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисциплін зі спеціальності/ освітньо-професійної програми, не знає визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні мислення та сформованість практичних навичок.

Орієнтовні критерії оцінювання випускних кваліфікаційних робіт здобувачів освіти(захист дипломних проєктів)

Під час оцінювання випускної кваліфікаційної роботи здобувача освіти керівник та члени комісії дотримуються таких загальних критеріїв:

- ступінь розробленості теми;
- повнота охоплення різних літературних джерел;
- підходи до розгляду досліджуваної проблеми;
- самостійність та творчий підхід до написання кваліфікаційної роботи;
- послідовність та логіка викладу матеріалу;
- правильність та обґрунтованість висновків;
- акуратність та правильність оформлення кваліфікаційної роботи;
- доказовість та обґрунтованість виступу здобувача освіти під час захисту роботи.

Бали	Критерії оцінювання
ВИСОКИЙ	<p>Оцінка ставиться, коли здобувач освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконав кваліфікаційну роботу, яка має теоретичне й практичне значення; - глибоко і повно розкрив зміст досліджуваної проблеми; - критично й творчо використав літературу з теми; - володіє методами дослідження; - зіставляє різні думки, аргументує власну точку зору; - володіє спеціальною термінологією; - грамотно ілюструє твердження прикладами, результатами спостережень і експериментів; - системно, логічно й повно викладає матеріал; - не допускає фактичних помилок; - володіє культурою писемного мовлення, демонструє багатство словникового запасу, знання термінології.
ДОСТАТНІЙ	<p>Оцінка ставиться, коли здобувач освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - достатньо повно розкриває зміст проблеми; - вміє аналізувати використану літературу, але не завжди критично; - вживає спеціальну термінологію, але не завжди доцільно; - вміє зіставляти думки, твердження, відстоювати власну думку та ілюструвати теоретичні положення прикладами, результатами власних спостережень, даними досліджень; - має багатий словниковий запас; - допускає 2-3 неточності при обґрунтуванні висновків та узагальнень; - мають місце окремі мовні помилки й огріхи.
СЕРЕДНІЙ	<p>Оцінка ставиться, коли здобувач освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розкриває тему дослідження недостатньо глибоко; - мало користується спеціальною термінологією, допускає помилки у вживанні термінів; - не завжди виявляє самостійність в оцінці фактів; - мало наводить прикладів, допускає помилки у висновках та узагальненнях; - викладає матеріал непослідовно, з порушенням системності, не забезпечуючи композиційної стрункості роботи; - допускає помилки в мовному оформленні; - вирішує поставлені завдання фрагментарно, не пов'язуючи зміст суміжних дисциплін; - список літератури неповний, не досить коректно використані окремі джерела

Додаток Е

ПОЧАТКОВИЙ	<p>Оцінка ставиться, коли здобувач освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - демонструє нерозуміння сутності досліджуваної теми; - не володіє спеціальною термінологією; - не використовує теоретичні знання для розв'язання практичних завдань; - не вміє систематизувати та узагальнювати матеріал; - не може аргументувати власну думку; - допускає фактичні помилки; - має бідний запас спеціальних термінів, порушує послідовність викладу думок.
------------	--

Відповідність результатів контролю знань за різними шкалами і критерії
оцінювання

Сума балів за 100 бальною шкалою	Оцінка ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
1	2	3	4	5	6	7
88-100	A	відмінно	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для ухвалення рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили. Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Високий	відмінно	відмінно
74-87	B	добре	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок	Достатній	добре	добре
60-73	D	задовільно	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні	Середній	задовільно	задовільно

